

## Karta przedmiotu

|                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                           |                                              |                        |                                                      |                       |       |
|------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------|------------------------------------------------------|-----------------------|-------|
| Nazwa i kod przedmiotu                   | Rozwój mowy dziecka i jego zaburzenia , PG_00194990                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                           |                                              |                        |                                                      |                       |       |
| Kierunek studiów                         | Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                           |                                              |                        |                                                      |                       |       |
| Data rozpoczęcia studiów                 | październik 2026 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                           | Rok akademicki realizacji przedmiotu         |                        | 2029/2030                                            |                       |       |
| Poziom kształcenia                       | jednolite magisterskie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                           | Grupa zajęć                                  |                        | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów |                       |       |
| Forma studiów                            | stacjonarne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                           | Sposób realizacji                            |                        | na uczelni                                           |                       |       |
| Rok studiów                              | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                           | Język wykładowy                              |                        | polski                                               |                       |       |
| Semestr studiów                          | 8                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                           | Liczba punktów ECTS                          |                        | 2.0                                                  |                       |       |
| Profil kształcenia                       | ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                           | Forma zaliczenia                             |                        | zaliczenie                                           |                       |       |
| Jednostka prowadząca                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                           |                                              |                        |                                                      |                       |       |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                           | dr hab. Katarzyna Kaczorowska-Bray, prof. UG |                        |                                                      |                       |       |
|                                          | Prowadzący zajęcia z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                           |                                              |                        |                                                      |                       |       |
| Formy zajęć                              | Forma zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Wykład                                                    | Ćwiczenia                                    | Laboratorium           | Projekt                                              | Seminarium            | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin zajęć                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 15.0                                                      | 15.0                                         | 0.0                    | 0.0                                                  | 0.0                   | 30    |
|                                          | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                           |                                              |                        |                                                      |                       |       |
| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | Aktywność studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów |                                              | Udział w konsultacjach |                                                      | Praca własna studenta | RAZEM |
|                                          | Liczba godzin pracy studenta                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 30                                                        |                                              | 0.0                    |                                                      | 20.0                  | 50    |
| Cel przedmiotu                           | Celem jest poznanie przez studentów przedmiotu, zadań logopedii, a także podstawowej terminologii (definicje mowy i języka, kompetencji: językowej, komunikacyjnej, kulturowej, sprawności biologicznych i umysłowych sprawności realizacyjnych). Student powinien rozpoznawać podstawowe trudności rozwojowe w zakresie mowy dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. |                                                           |                                              |                        |                                                      |                       |       |

|                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                              |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| Efekty uczenia się przedmiotu                                 | Efekt kierunkowy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Efekt z przedmiotu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Sposób weryfikacji i oceny efektu            |
|                                                               | [PPWJ5_W17] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat procesów komunikacji społecznej oraz ich prawidłowości i zakłóceń                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | K_W17<br>1. Zna przedmiot badań logopedii oraz jej zadania;<br>2. wskazuje oraz charakteryzuje grupy wymagające diagnozy i terapii logopedycznej; 3. zna i prawidłowo stosuje podstawowe terminy logopedyczne; 4. Zna podstawowe periodyzacje i wyjaśnia prawidłowości rozwoju mowy dziecka oraz wskazuje czynniki mogące zaburzyć ten proces; 5. wie, na jakie objawy alarmujące w zachowaniu dziecka powinien zwracać uwagę nauczyciel; 6. zna definicje oraz podstawowe klasyfikacje zaburzeń komunikacji językowej                                                          | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny       |
|                                                               | [PPWJ5_K04] ma kompetencje społeczne umożliwiające pracę w zespole, pełnienie w nim różnych ról oraz współpracę z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami dzieci lub uczniów i innymi członkami społeczności przedszkolnej, szkolnej i lokalnej                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | K_K04<br>1. jest świadomy własnych ograniczeń i docenia współpracę ze specjalistami innych dziedzin;<br>2. jest gotów do współpracy z logopedami, wykorzystując w kontaktach z tą grupą specjalistów poznaną terminologię logopedyczną                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | [SK2] prezentacja/projekt/referat/raport     |
|                                                               | [PPWJ5_U01] ma umiejętności pozwalające na dokonywanie obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, analizowanie ich z wykorzystywaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponowanie rozwiązań problemów                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | K_U01<br>1. ma umiejętności pozwalające prowadzić zajęcia wspomagające rozwój mowy dzieci. Przygotowuje proste ćwiczenia i zabawy, których celem jest zapobieganie wystąpieniu lub pogłębieniu problemów w komunikacji językowej dziecka.<br>2. dostrzega niepokojące objawy w zachowaniu dziecka, mogące świadczyć o nieprawidłowym rozwoju umiejętności komunikacyjnych;<br>3. analizuje wypowiedzi dziecięce pod kątem występowania podstawowych zaburzeń artykulacji; 4. na podstawie obserwacji wskazuje dzieci, w przypadku których niezbędna jest diagnoza logopedyczna. | [SU6] demonstracja umiejętności praktycznych |
| Treści przedmiotu                                             | Wykład: 1. Przedmiot, zakres zainteresowań i zadań logopedii 2. Terminologia i podstawowe definicje w logopedii - mowa i język, kompetencja językowa i komunikacyjna oraz sprawności 3. Podstawowe periodyzacje stosowane w Polsce 4. Warunki niezbędne dla prawidłowego rozwoju mowy (m.in. prawidłowo przebiegająca ciąża i okres porodu; właściwe karmienie dziecka; dobry stan noworodka; zachowanie etapów rozwoju mowy; właściwa stymulacja otoczenia) 5. Zaburzenia rozwoju mowy i języka - etiologia oraz główne typy występujące u dzieci 6. Czynniki zaburzające prawidłowy rozwój mowy i języka (podział na biomedyczne, społeczne, behawioralne, edukacyjne) i ich oddziaływanie w różnych okresach rozwojowych)Ćwiczenia: Rodzaje ćwiczeń i wspomagania rozwoju mowy u dzieci: ćwiczenia oddechowe, fonacyjne, słuchu fonematycznego, narządówartykulacyjnych, paluszkowe. Rodzaje ćwiczeń w zaburzeniach mowy i artykulacji: dyslalia, sygmatyzm, rotacym, lambdacyzm, kappacyzm, gammacyzm, mowa bezdźwięczna). |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                              |
| Wymagania wstępne i dodatkowe                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                              |
| Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się | Sposób oceniania (składowe)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Próg zaliczeniowy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Składowa oceny końcowej                      |
|                                                               | test wiedzy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 51.0%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 50.0%                                        |
|                                                               | prezentacja i demonstracja umiejętności praktycznych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 51.0%                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 50.0%                                        |

|                                                                         |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Zalecana lista lektur                                                   | Podstawowa lista lektur    | 1. Dołęga Z. (2003), Promowanie rozwoju mowy w okresie dzieciństwa prawidłowości rozwoju, diagnozowanie i profilaktyka. Katowic, UŚ.<br>2. Kielar-Turska, M. (2012). Rozwój sprawności językowych i komunikacyjnych. W: E. Czaplewska, S. Milewski (red.), Diagnostyka logopedyczna (s. 15- 65). Sopot, GWP.3. Trempała, J. (2011). Psychologia rozwoju człowieka. Warszawa: WN PWN.4. Bokus B., Shugar G.W. (2007), Psychologia języka dziecka. Osiągnięcia, nowe perspektywy. Gdańsk, GWP.5. Kielar-Turska M. (2001). Psychologiczne i psycholingwistyczne badania nad mową dziecka. retrospekcja i obszary aktualnych badań. W: S.Grabias (red.), Zaburzenia mowy (s. 60-83). Lublin, Wydawnictwo UMCS. |
|                                                                         | Uzupełniająca lista lektur | 1. Gleason, J.B., Ratner, N.B. (2005), Psycholingwistyka. Gdańsk, GWP.2. Kurcz, I., Okuniewska, H. (2011), Język jako przedmiot badań psychologicznych. Warszawa, Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej Academica.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                         | Adresy eZasobów            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Przykładowe zagadnienia/<br>przykładowe pytania/<br>realizowane zadania |                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Praktyki zawodowe<br>w ramach przedmiotu                                | Nie dotyczy                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.